

Wyrok Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze

z dnia 15 września 2015 r.

VI Ka 402/15

Przewodniczący: Sędzia SO Edyta Gajgał (spr.).

Sędziowie SO: Tomasz Skowron, Andrzej Tekieli.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w (...) D. K.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w VI Wydziale Karnym Odwoławczym po rozpoznaniu w dniu 15 września 2015 r. sprawy K. T. ur. (...) w K. s. P., H. z domu Z. oskarżonego z art. 190a § 1 k.k. i inne z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego od wyroku Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 13 maja 2015 r. sygn. akt II K 1550/14

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonego K. T. w ten sposób, że uchyla rozstrzygnięcia zawarte w pkt I, III oraz IV części dyspozytywnej i w to miejsce:

- 1.** uznaje K. T. za winnego tego, że w okresie od 14 grudnia 2013 r. do 14 sierpnia 2014 r. w K. przez uporczywe nękanie A. J., polegające na wielokrotnym wysyłaniu na jego numer telefonu wiadomości tekstowych oraz nawiązywaniu niechcianych połączeń głosowych wzbudził w nim uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia i istotnie naruszył jego prywatność, to jest popełnienia czynu z art. 190a § 1 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierza mu karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności,
- 2.** uznaje K. T. za winnego tego, że (...) roku w K. w przesłanej na numer telefonu A. J. wiadomości tekstowej groził A. J., B. J. i M. P. popełnieniem na ich szkodę przestępstwa wzbudzając w zagrożonych uzasadnioną obawę spełnienia groźby, przy czym czynu tego dopuścił się będąc uprzednio skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 21 lipca 2009 r. w sprawie VIIK 499/09 za czyn z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył w okresie od 20 lipca 2013 r. do 26 września 2013 r. oraz w okresie od 3 października 2013 r. do 6 maja 2014 r., to jest popełnienia czynu z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 190 § 1 k.k. wymierza mu karę 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności,
- 3.** na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymierza K. T. karę łączną 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności,

II. okres, na jaki w pkt V części rozstrzygającej warunkowo zawieszono wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności obniża do 3 (trzech) lat

III. w pozostałej części, obejmującej rozstrzygnięcia zawarte w punktach II, V, VI, VII i VIII części dyspozytywnej, zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

IV. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. B. R. 420 złotych z tytułu kosztów nieopłaconej obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym oraz 96, 60 złotych z tytułu zwrotu podatków od towarów i usług,

V. zwalnia oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze obciążając nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

K. T. został oskarżony o to, że:

- 1.** w okresie od 14 grudnia 2013 r. do 14 sierpnia 2014 r. w K. działając czynem ciągłym ze z góry powziętym zamiarem uporczywie nękał A. J. w ten sposób, że wysyłał wielokrotnie wiadomości tekstowe tzw. SMS oraz wielokrotnie nawiązywał połączenia z numeru (...) na numer (...) w różnych porach, czym wzbudzał w nim uczucie zagrożenia i istotnie naruszał jego prywatność a w wiadomościach z dnia 7 maja 2014 r. zawarł treści groźby pozbawienia życia pokrzywdzonego i osób najbliższych żony B. J. i córki M. P., a groźby wzbudziły w zagrożonym uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, czym działał na szkodę A. J., przy czym zarzucany mu czyn popełnił będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 21 lipca 2009 r. sygn. VII K 499/09 za czyn z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania kary, której wykonanie zarządzono postanowieniem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 6 marca 2013 r. sygn. Ko 130/13, którą odbył w okresie od 20 lipca 2013 r. do 26 września 2013 r. i w okresie od 3 października 2013 r. do dnia 27 maja 2014 r., to jest o czyn z art. 190a § 1 k.k. i art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.
- 2.** w dniu 7 maja 2014 r. w K. poprzez wiadomość tekstową SMS wysłaną z numer (...) na numer (...) groził B. J. pozbawieniem życia, czym wzbudził w zagrożonej uzasadnioną obawę spełnienia groźby a zarzucany mu czyn popełnił w warunkach powrotu do przestępstwa opisanych w pkt 1, to jest o czyn z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.
- 3.** w dniu 7 maja 2014 r. w K. poprzez wiadomość tekstową SMS wysłaną z numer (...) na numer (...) groził M. P. pozbawieniem życia, czym wzbudził w zagrożonej uzasadnioną obawę spełnienia groźby a zarzucany mu czyn popełnił w warunkach powrotu do przestępstwa opisanych w pkt 1, to jest o czyn z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 13 maja 2015 r. w sprawie II K 1550/14:

- I.** uznał oskarżonego K. T. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w punkcie 1 części wstępnej wyroku eliminując z jego opisu działanie czynem ciągłym, ze z góry powziętym zamiarem, tj. występku z art. 190a § 1 k.k. i art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 190a § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności,
- II.** na podstawie art. 41a § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonym A. J. na okres 2 lat,
- III.** uznał oskarżonego K. T. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów opisanych w punktach 2 i 3 części wstępnej wyroku, tj. występków z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., przy przyjęciu, iż czyny te stanowią ciąg przestępstw z art. 91 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 190 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności,
- IV.** na podstawie art. 91 § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczone w pkt I i III części dyspozytywnej wyroku wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności,

V. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności na okres próby wynoszący 5 lat,

VI. na podstawie art. 73 § 1 k.k. oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora sądowego,

VII. na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy prawo o adwokaturze zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata B. R. kwotę 672 zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu oraz kwotę 154,56 złotych tytułem podatku VAT,

VIII. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych zwolnił oskarżonego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, w tym od opłaty.

Wyrok ten zaskarżył w całości obrońca oskarżonego zarzucając:

- 1.** obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 11 § 1 k.k. poprzez zakwalifikowanie czynu oskarżonego tj. czynu z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. jako dwóch lub więcej samodzielnych przestępstw, pomimo że zawartość czasowo-miejscowa i motywacja działania, jeżeli przyjąć stanowisko Sądu I instancji, iż dopuścił się on tego czynu, wskazywałaby na popełnienie jedynie jednego przestępstwa stypizowanego w art. 190a § 1 k.k., co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia przepisu prawa materialnego, a to art. 91 § 1 k.k. poprzez jego zastosowanie i zakwalifikowanie zachowania K. T. w zakresie przypisanego mu przestępstwa gróźb karalnych na szkodę B. J. i M. P. jako ciągu przestępstw,
- 2.** obrazę przepisów postępowania, a to art. 7 k.p.k. oraz 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. mającą wpływ na treść orzeczenia, wyrażającą się w dowolnej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego dokonanej przez Sąd I instancji, która to dowolność polegała na wykroczeniu poza reguły swobodnej oceny dowodów poprzez przyjęcie, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala ponad niedającą się usunąć wątpliwość uznać, iż oskarżony dopuścił się zarzucanych mu aktem oskarżenia czynów w sposób umyślny.

Stawiając te zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie K. T. od popełnienia zarzucanych mu czynów, względnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jeleniej Górze, ewentualnie o zmianę wyroku w części dotyczącej kary i orzeczenie kary łagodniejszego rodzaju

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Z postawionych w niej zarzutów nie mógł zostać uwzględniony ten opisany w punkcie drugim. Wbrew temu co podnosi skarżący Sąd Rejonowy nie ocenił dowolnie zebranego w sprawie materiału dowodowego. Wartościując dowody przeprowadzone w toku postępowania nie naruszył reguł określonych w art. 7 k.p.k. Trafnie uznał, że zeznania pokrzywdzonych A. J., B. J. oraz M. P. dawały pełne podstawy do przyjęcia odpowiedzialności oskarżonego za zarzucane mu czyny. Nie zachodziły żadne przesłanki, by wartość dowodową i przydatność wypowiedzi wymienionych zakwestionować. W ich świetle zasadnie odrzucił Sąd Rejonowy wyjaśnienia oskarżonego w tej części, w której utrzymywał,

że kontaktował się z pokrzywdzonym A. J. powodowany wyłącznie troską i obawą, jak ujmuje to obrońca, o zdrowie małoletniej córki, której dziadkiem jest pokrzywdzony. Materiał dowodowy zebrany w sprawie nie pozostawia żadnych wątpliwości co do tego, że powodów do kontaktów w takiej formie i o takiej częstotliwości w istocie żadnych nie było, a pokrzywdzony wyraźnie przekazał oskarżonemu informację, że nie życzy sobie by nawiązywać z nim połączenia telefoniczne tak głosowe, jak i w formie wiadomości tekstowych. Nie respektując stanowiska A. J., nawiązując z nim niechciany i nieakceptowany kontakt telefoniczny w taki sposób, jak ustalił sąd pierwszej instancji oskarżony wyczerpał tym samym ustawowe znamiona przestępstwa stalkingu z art. 190a § 1 k.k., naruszając prywatność pokrzywdzonego oraz wzbudzając w nim uzasadnione poczucie zagrożenia, co prawidłowo wykazano w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Nie nasuwa także zastrzeżeń dokonana przez sąd orzekający ocena treści wiadomości tekstowej przesłanej przez oskarżonego 7 maja 2014 r. W sposób niedwuznaczny wyrażała on groźbę popełnienia przestępstwa na szkodę trojga pokrzywdzonych - A. J., jego żony B. oraz córki M., a odmienne w tym względzie tłumaczenia oskarżonego w żadnym razie nie mogą przekonać. Zważywszy na tło zdarzenia, wzajemne relacje oskarżonego i pokrzywdzonych ich subiektywne obawy spełnienia skierowanej do nich groźby uznać należało za obiektywnie uzasadnione. Nie ulega zatem wątpliwości, że zachowaniem swoim w tym zakresie oskarżony wyczerpał ustawowe znamiona czynu z art. 190 § 1 k.k.

Rację ma skarżący, gdy podnosi, że Sąd Rejonowy błędnie, z obrazą art. 11 § 1 k.k., powielając niewłaściwy opis czynów zawarty w akcie oskarżenia, potraktował to jedno zachowanie oskarżonego jako trzy odrębne czyny, popełnione na szkodę każdego pokrzywdzonych. Nie wdając się w szersze rozważania w tej mierze odwołać się należy do cytowanych w apelacji zapatrywań wyrażanych przez przedstawicieli doktryny, a sprowadzających się do tezy, że wyrażenie przez sprawcę w ramach jednego zdarzenia, jedną wypowiedzią, gróźb popełnienia przestępstwa adresowanych do kilku osób - na szkodę każdego nich - stanowi jeden czyn z art. 190 § 1 k.k. Uwzględnienie tego uchybienia podniesionego przez skarżącego spowodować musiało zmianę zaskarżonego wyroku przez przyjęcie odpowiedzialności oskarżonego za dwa przestępstwa pozostające w zbiegu realnym - jedno z art. 190a § 1 k.k., popełnione na szkodę A. J. i drugie z art. 190 § 1 k.k., popełnione na szkodę trojga pokrzywdzonych A. J. B. J. oraz M. P. W konkretnych okolicznościach tej sprawy nie zachodziły przesłanki do uznania, że groźby wyrażone przez oskarżonego w przesłanej 7 maja 2014 r. na numer telefonu A. J. wiadomości tekstowej stanowią element przestępstwa stalkingu popełnionego na szkodę tego pokrzywdzonego, co prowadzić musiałyby do przyjęcia pomijalnego zbiegu przepisów w zakresie tych wszystkich zachowań. O ile w odniesieniu do czynu zakwalifikowanego z art. 190 § 1 k.k. nie ulega wątpliwości fakt popełnienia go przez oskarżonego w warunkach powrotu do przestępstwa z art. 64 § 1 k.k., o tyle przesłanki recydywy nie zostały spełnione w wypadku czynu z art. 190a § 1 k.k. Skazanie oskarżonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 21 lipca 2009 r. w sprawie VII K 499/09 za czyn z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. spełnia wynikający z art. 64 § 1 k.k. warunek podobieństwa przestępstw umyślnych, tego popełnionego uprzednio z aktualnie przypisanym, tak z art. 190a § 1 k.k., jak i z art. 190 § 1 k.k., zgodnie bowiem z art. 115 § 3 k.k. podobne są przestępstwa z zastosowaniem przemocy lub groźby jej użycia. W wypadku jednak czynu z art. 190a § 1 k.k. przypisanego

zaskarżonym wyrokiem oskarżonemu nie jest spełniona przesłanka popełnienia tego czynu po odbyciu kary pozbawienia wolności w rozmiarze co najmniej sześciu miesięcy, jak wymaga tego art. 64 § 1 k.k. Z danych o odbyciu kary wymierzonej tym wyrokiem jednoznacznie wynika, że oskarżony do dnia 14 grudnia 2013 r. odbył mniej niż sześć miesięcy pozbawienia wolności w ramach dozoru elektronicznego. Wykluczało to możliwość przyjęcia, że czynu z art. 190a § 1 k.k. dopuścił się działając w warunkach art. 64 § 1 k.k. Konieczna korekta zaskarżonego wyroku przez przypisanie oskarżonemu w miejsce trzech czynów zabronionych dwóch kwalifikowanych z art. 190a § 1 k.k. oraz z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. spowodowała konieczność wymierzenia przez Sąd Okręgowy kar za te przestępstwa i rozstrzygnięcia o karze łącznej. Za kary współmierne i właściwe w okolicznościach sprawy uznano kary w wysokości odpowiednio trzech i dwóch miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną czterech miesięcy pozbawienia wolności. Obniżyć jednocześnie należało okres, na jaki zostało warunkowo zawieszona wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary łącznej pozbawienia wolności do trzech lat, zgodnie z art. 70 § 1 k.k. w aktualnym jego brzmieniu.

Pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w zaskarżonym wyroku, nieobjęte zmianą, pozostawić należało w mocy.

Podzielając stanowisko Sądu Rejonowego co do możliwości poniesienia przez oskarżonego kosztów postępowania, Sąd Okręgowy zwolnił go od obowiązku uiszczenia tych kosztów za postępowanie odwoławcze (art. 624 § 1 k.p.k.).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze, ich wysokość określając na podstawie § 2 i § 14 ust. 2 pkt 4 oraz § 16 i § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.